Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0155/2016

27.1.2016

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o humanitární situaci v Jemenu
(2016/2515(RSP))

Victor Boştinaru, Knut Fleckenstein, Enrique Guerrero Salom, Richard Howitt, Nikos Androulakis, Zigmantas Balčytis, Hugues Bayet, Brando Benifei, Goffredo Maria Bettini, José Blanco López, Vilija Blinkevičiūtė, Nicola Caputo, Andi Cristea, Miriam Dalli, Viorica Dăncilă, Isabella De Monte, Tanja Fajon, Eugen Freund, Doru-Claudian Frunzulică, Eider Gardiazabal Rubial, Enrico Gasbarra, Neena Gill, Ana Gomes, Theresa Griffin, Sergio Gutiérrez Prieto, Cătălin Sorin Ivan, Liisa Jaakonsaari, Afzal Khan, Kashetu Kyenge, Javi López, Juan Fernando López Aguilar, Andrejs Mamikins, Costas Mavrides, Marlene Mizzi, Alessia Maria Mosca, Victor Negrescu, Momchil Nekov, Péter Niedermüller, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Pina Picierno, Tonino Picula, Kati Piri, Miroslav Poche, Soraya Post, Gabriele Preuß, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Tibor Szanyi, Marc Tarabella, Elena Valenciano, Julie Ward, Josef Weidenholzer, Carlos Zorrinho
za skupinu S&D

B8-0155/2016

Usnesení Evropského parlamentu o situaci v Jemenu
(2016/2515(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o Jemenu, zejména na usnesení ze dne 9. července 2015 o situaci v Jemenu[1],

– s ohledem na společné prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federicy Mogheriniové („místopředsedkyně Komise, vysoká představitelka“) a komisaře pro humanitární pomoc a řešení krizí Christose Stylianidese ze dne 10. ledna 2016 o útoku na zdravotnické středisko Lékařů bez hranic v Jemenu,

– s ohledem na prohlášení, které dne 15. prosince 2015 vydal mluvčí Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ) o obnově rozhovorů o Jemenu zprostředkovaných OSN, a na společné prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Federicy Mogheriniové a komisaře pro humanitární pomoc a řešení krizí Christose Stylianidese ze dne 2. října 2015 o Jemenu,

– s ohledem na rezoluce Rady bezpečnosti OSN 2201 (2015), 2204 (2015) a 2216 (2015) o Jemenu a na rezoluci 2140 (2014) o uložení sankcí,

– s ohledem na zprávu expertní skupiny OSN pro Jemen, která byla ustavena na základě rezoluce Rady bezpečnosti OSN 2140 (2014),

– s ohledem na prohlášení mluvčího ESVČ o situaci v Jemenu ze dne 20. března, 26. března, 1. dubna, 26. dubna a 9. června 2015,

– s ohledem na závěry ze zasedání Rady ze dne 20. dubna 2015 týkající se Jemenu,

– s ohledem na prohlášení mluvčího generálního tajemníka OSN o Jemenu ze dne 10. ledna 2016 a ze dne 8. ledna 2016,

– s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že současná krize v Jemenu je výsledkem neúspěchu několika po sobě jdoucích vlád splnit legitimní aspirace jemenských občanů na nastolení demokracie, hospodářský a sociální rozvoj, stabilitu a bezpečnost; vzhledem k tomu, že tento neúspěch připravil živnou půdu pro vypuknutí násilného konfliktu, jelikož se nepodařilo vytvořit inkluzivní vládu a dosáhnout spravedlivého sdílení moci a jelikož byly systematicky přehlíženy časté případy kmenového napětí v zemi, rozšíření nestability a hospodářské ochromení;

B. vzhledem k tomu, že vojenský zásah pod vedením Saúdské Arábie v Jemenu, při němž byly použity kazetové bomby, jež podléhají mezinárodnímu zákazu, vyvolal

[1] Přijaté texty, P8_TA(2015)0270.

katastrofální humanitární situaci, jež postihla obyvatelstvo celé země, má závažné důsledky pro tento region a představuje hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost; vzhledem k tomu, že hlavními oběťmi nynější eskalace vojenských střetů jsou civilní obyvatelé Jemenu, kteří již tak čelí zoufalým životním podmínkám;

C. vzhledem k tomu, že od začátku konfliktu bylo zabito nejméně 5 979 osob a 28 208 jich utrpělo zranění; vzhledem k tomu, že mezi oběťmi jsou stovky žen a dětí; vzhledem k tomu, že humanitární dopad pokračujících bojů mezi různými milicemi, bombardování a rozvratu základních služeb na civilní obyvatelstvo dosahuje alarmujících rozměrů;

D. vzhledem k tomu, že podle přehledu humanitárních potřeb (HNO) na rok 2016, který byl zveřejněn v listopadu 2015, nyní určitou formu humanitární pomoci potřebuje 21,2 milionu lidí (82 % obyvatelstva); vzhledem k tomu, že podobně se odhaduje, že 2,1 milionu obyvatel je v současnosti podvyživených, z toho 1,3 milionu dětí trpí vážnou akutní podvýživou;

E. vzhledem k tomu, že EU v roce 2015 poskytla v souvislosti s krizí v Jemenu a jejími dopady na Africký roh novou humanitární pomoc ve výši 52 milionů EUR; vzhledem k tomu, že EU poskytne až 2 miliony EUR na vytvoření mechanismu OSN pro ověřování a inspekce (UNVIM) pro obchodní lodní dopravu do Jemenu, který usnadní nerušené dodávky zboží a humanitární pomoci do Jemenu;

F. vzhledem k tomu, že při leteckých útocích vzdušných sil vojenské koalice vedené Saúdskou Arábií došlo v několika případech k zabití civilistů, čímž bylo porušeno mezinárodní humanitární právo, které vyžaduje, aby byly provedeny veškeré možné kroky k předcházení ztrátám na životech civilistů nebo k jejich minimalizaci; vzhledem k tomu, že podle mnohých zpráv zasáhly vzdušné údery civilní cíle, včetně nemocnic, škol, tržnic, sýpek, přístavů a táborů pro vysídlené osoby, a že vážným způsobem poškodily základní infrastrukturu pro poskytování pomoci a přispěly k závažnému nedostatku potravin a paliva v zemi; vzhledem k tomu, že mezinárodní zdravotnická humanitární organizace Lékaři bez hranic (MSF) byla během posledních tří měsíců opakovaně terčem útoků; vzhledem k tomu, že dne 10. ledna 2016 byla bombardována nemocnice podporovaná organizací MSF v severním Jemenu a že při tomto útoku zemřelo nejméně šest lidí, desítka jich byla zraněna, včetně pracovníků MSF, a zdravotnické zařízení bylo vážně poškozeno; vzhledem k tomu, že to byl poslední ze série útoků na zdravotnická zařízení;

G. vzhledem k tomu, že z důvodu omezené přístavní kapacity a přetížení v důsledku zničené infrastruktury a zařízení se do země dostane pouze 15 % objemu paliv dodávaného před krizí; vzhledem k tomu, že podle integrované klasifikace fází zabezpečování potravin Organizace OSN pro výživu a zemědělství je v současnosti osm provincií – Saada, Hadždža, Hudajda, Taiz, ad-Dáli, Lahdž, Abjan a Hadramaut – zařazeno z hlediska zabezpečování potravin mezi oblasti ve stavu nouze;

H. vzhledem k tomu, že podle organizace Save the Children byly v důsledku bojů nebo nedostatku paliv zavřeny nebo vážně postiženy nemocnice nejméně v 18 z 22 provincií této země; vzhledem k tomu, že bylo zejména uzavřeno 153 zdravotních středisek, která předtím zajišťovala výživu více než 450 000 ohrožených dětí, a 158 ambulantních klinik poskytujících základní zdravotní péči téměř půl milionu dětí ve věku do pěti let;

I. vzhledem k tomu, že podle fondu UNICEF má konflikt v Jemenu vážné dopady i na přístup dětí ke vzdělání, neboť bylo zavřeno 3 584 škol, tedy jedna čtvrtina, což znemožnilo školní docházku téměř 2 milionům dětí; vzhledem k tomu, že 860 z těchto škol je poškozeno nebo jsou v nich ubytovány vysídlené osoby;

J. vzhledem k tomu, že v červnu 2015 zveřejnila OSN výzvu na částku 1,6 miliardy USD, aby mohla poskytnout pomoc 11,7 milionu lidí, avšak vzhledem k tomu, že ke konci roku 2015 bylo poskytnuto pouze 56 % této částky;

K. vzhledem k tomu, že 15. prosince 2015 bylo v celé zemi vyhlášeno příměří, které však bylo následně mnohokrát porušeno; vzhledem k tomu, že mírové rozhovory znesvářených stran, které proběhly v polovině prosince 2015 ve Švýcarsku, nepřinesly žádné průlomové řešení, které by vedlo k ukončení konfliktu; vzhledem k tomu, že bylo v situaci pokračujícího násilí dočasně odloženo obnovení mírových rozhovorů pod vedením OSN a pod záštitou zvláštního vyslance OSN pro Jemen Ismaíla Oulda Šejcha Ahmeda, jež bylo naplánováno na 14. ledna 2016;

L. vzhledem k tomu, že hútijští rebelové obléhají třetí největší jemenské město Taiz a brání dodávkám humanitární pomoci; vzhledem k tomu, že podle Stephena O'Briena, náměstka generálního tajemníka OSN pro humanitární záležitosti a koordinátora nouzové pomoci, potřebuje asi 200 000 civilistů, kteří se tak octli v pasti, naléhavě pitnou vodu, potraviny, lékařskou péči a další život zachraňující pomoc a podporu;

M. vzhledem k tomu, že se al-Káidě na Arabském poloostrově podařilo využít zhoršující se politické a bezpečnostní situace v Jemenu a rozšířila svou oblast vlivu a zvýšila počet a rozsah teroristických útoků; vzhledem k tomu, že takzvaný Islámský stát / Dá'iš se rozšířil do Jemenu a spáchal teroristické útoky na šiitské mešity, při kterých zahynuly stovky lidí;

N. vzhledem k tomu, že některé členské státy EU jsou zapojeny do obchodu se zbraněmi se Saúdskou Arábií a dalšími státy Perského zálivu, což může být v rozporu se společným postojem EU ke kontrole vývozu zbraní, který stanoví pro vydávání povolení k vývozu konvenčních zbraní ze strany členských států mimo jiné následující kritéria: dodržování lidských práv v zemi konečného určení a dodržování mezinárodního humanitárního práva touto zemí, vnitřní situace v zemi konečného určení – členské státy by neměly umožnit vývoz, který by mohl vyvolat nebo prodloužit ozbrojené konflikty nebo zhoršit stávající napětí či konflikty v zemi konečného určení – a zachování regionálního míru, bezpečnosti a stability;

O. vzhledem k tomu, že podle Agentury OSN pro uprchlíky (UNHCR) Jemen nadále velkoryse poskytuje útočiště více než 267 000 uprchlíkům a k jeho břehům stále připlouvají uprchlíci a migranti z Afrického rohu, přičemž v roce 2015 jich bylo přibližně 92 446, což je jedno z nejvyšších čísel posledního desetiletí; vzhledem k tomu, že v roce 2015 bylo v Jemenu hlášeno 95 úmrtí na moři a v tomto roce již 36;

P. vzhledem k tomu, že podle UNHCR opustilo od konce března 2015 Jemen téměř 170 000 lidí, z toho 43 % příslušníků třetí země, 40 % jemenských občanů a 17 % somálských občanů; vzhledem k tomu, že tento pohyb do sousedních zemí, včetně Džibutska, Etiopie, Ománu, Saúdské Arábie, Somálska a Súdánu, zvýrazňuje regionální rozměr stávajícího konfliktu v Jemenu;

1. je hluboce znepokojen dramatickým zhoršováním humanitární situace v Jemenu, která se vyznačuje nízkou úrovní zabezpečení potravin a široce rozšířenou závažnou podvýživou, plošnými útoky na civilní obyvatelstvo a zdravotnické a humanitární pracovníky a ničení civilní a zdravotnické infrastruktury v důsledku zintenzivnění leteckých útoků ze strany koalice pod vedením Saúdské Arábie a pozemních bojů a ostřelování, navzdory opakovaným výzvám k opětovnému ukončení násilností; znovu potvrzuje, že je odhodlán Jemen a jeho lid nadále podporovat;

2. důrazně odsuzuje letecké útoky koalice vedené Saúdskou Arábií a její námořní blokádu Jemenu, které již způsobily smrt tisíců osob, prohloubily destabilizaci Jemenu, ničí fyzickou infrastrukturu v této zemi, vytvořily živnou půdu pro expanzi teroristických a extremistických organizací, jako je Islámský stát / Dá'iš a al-Káida na Arabském poloostrově, a vyostřily již tak kritickou humanitární situaci; důrazně odsuzuje rovněž destabilizující a násilné činy Hútiů, mimo jiné obléhání města Taiz, které má také dramatické humanitární dopady na jeho obyvatele;

3. zdůrazňuje, že je třeba pod vedením OSN uskutečnit koordinovanou humanitární akci, a naléhavě vyzývá všechny země, aby přispěly k řešení humanitárních potřeb; naléhavě vyzývá všechny strany, aby umožnily vstup a dodávky nezbytně nutných potravin, léků, paliv a další potřebné pomoci prostřednictvím OSN a dalších mezinárodních humanitárních organizací, aby byly uspokojeny naléhavé potřeby civilistů zasažených krizí, v souladu se zásadou nestrannosti, neutrality a nezávislosti; připomíná proto, že je zcela zásadní, aby byla dále usnadněna obchodní lodní doprava do Jemenu;

4. vyzývá všechny strany zapojené do konfliktu, aby umožnily neomezený a volný přístup humanitárních pracovníků a pomoci k jemenskému obyvatelstvu, které naléhavě potřebuje nejzákladnější pomoc, a proto vyzývá k přerušení bojů z humanitárních důvodů, aby bylo možné obyvatelům Jemenu poskytnout pomoc pro záchranu životů;

5. znovu všechny strany žádá, aby dodržovaly mezinárodní humanitární právo a mezinárodní právo v oblasti lidských práv s cílem zajistit ochranu civilistů a aby již přímo necílily na civilní infrastrukturu, zejména na zdravotnická zařízení a systémy pro zásobování vodou, a nezneužívaly civilní budovy k vojenským účelům;

6. připomíná všem stranám, že nemocnice a zdravotnický personál jsou výslovně chráněny mezinárodním humanitárním právem a že svévolné útoky na civilisty a civilní infrastrukturu jsou válečným zločinem; zdůrazňuje, že je důležité zlepšit bezpečnost humanitárních pracovníků, aby mohli účinněji reagovat na útoky; žádá nestranné a nezávislé vyšetření všech obvinění z porušování mezinárodního práva v oblasti lidských práv a mezinárodního humanitárního práva, včetně posledních útoků na humanitární infrastrukturu a pracovníky;

7. vyzývá EU, aby účinně prosazovala dodržování mezinárodního humanitárního práva, jak je stanoveno v příslušných obecných zásadách EU; zejména zdůrazňuje, že EU musí poukazovat na nutnost dodržování mezinárodního humanitárního práva v rámci svých politických rozhovorů se Saúdskou Arábií; vyzývá Radu, aby v případě, že tyto rozhovory nepřinesou výsledky, vedle již uplatňovaných restriktivních opatření vůči Hútiům zvážila uložení restriktivních opatření a sankcí státům nebo osobám, které se na porušování mezinárodního humanitárního práva podílejí, jako je Saúdská Arábie;

8. vyzývá Radu, aby prověřila dodržování společného postoje EU ke kontrole vývozu zbraní ze strany členských států, pokud jde o vývoz zbraní do Saúdské Arábie a dalších států Perského zálivu, a zejména dodržování ustanovení, podle nichž by měly členské státy rozhodovat o udělení povolení mimo jiné na základě: dodržování lidských práv v zemi konečného určení a dodržování mezinárodního humanitárního práva touto zemí, vnitřní situace v zemi konečného určení – členské státy by neměly umožnit vývoz, který by mohl vyvolat nebo prodloužit ozbrojené konflikty nebo zhoršit stávající napětí či konflikty v zemi konečného určení – a zachování regionálního míru, bezpečnosti a stability;

9. zdůrazňuje, že politického řešení konfliktu lze dosáhnout pouze prostřednictvím jednání, do nichž musí být zapojeny všechny strany; naléhavě vyzývá všechny strany, aby se co nejdříve a v dobré víře zapojily do nového kola mírových jednání pod vedením OSN; podporuje úsilí zvláštního vyslance OSN Ismaíla Oulda Šejcha Ahmeda o vedení mírových rozhovorů zprostředkovaných Organizací spojených národů;

10. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, vládám a parlamentům členských států, generálnímu tajemníkovi OSN, generálnímu tajemníkovi Rady pro spolupráci v Zálivu, generálnímu tajemníkovi Ligy arabských států a vládě Jemenu.